

MEMO

Evaluatie RvT Heemschut

- Verantwoording over de afgelopen periode t/m september 2020
- Voorstel voor inrichten financiële commissie in Raad van Toezicht

Van: Raad van Toezicht, Erfgoedvereniging Heemschut
Aan: Algemene Vergadering van Leden, Erfgoedvereniging Heemschut
Datum: 13 oktober 2020

Inhoud:	* Taken van de Raad van Toezicht van Erfgoedvereniging Heemschut	2
	* Werkzaamheden Raad van Toezicht in uitvoeringsjaar 2020	2
	* Samenwerking met andere (bestuurlijke) gremia in onze Erfgoedvereniging	3
	* De Raad van Toezicht van Erfgoedvereniging Heemschut in 2021 e.v.	4
	* Tot slot	4

Referenties: 1) Statuten Erfgoedvereniging Heemschut september 2018
2) Governance Code Cultuur 2019
3) Reglement Raad van Toezicht Erfgoedvereniging Heemschut mei 2019
4) Beleidsplan 2020 – 2023 met reactie Raad van Toezicht aan het Bestuur
5) Schematische jaarplanning werkzaamheden Raad van Toezicht
6) Organogram Heemschut, opgesteld door de Raad van Toezicht t.b.v. deze memo

Sinds de algemene ledenvergadering van juni 2018 kent Erfgoedvereniging Heemschut een ander bestuurlijk model: een bestuur met een Raad van Toezicht (waar tot dan het AB/DB-model werd gehanteerd). Hiermee zijn de toezichthoudende taken beter en transparanter belegd: een groot goed voor een maatschappelijke organisatie als Heemschut, waarbij natuurlijk de Algemene Vergadering van Leden het hoogste orgaan blijft.

Eén van de eerste taken van de ‘nieuwe’ Raad van Toezicht (RvT) was het samenstellen van een nagenoeg nieuw vijfkoppig bestuur (inclusief een nieuwe voorzitter), passend qua kennis-, woongebied (geografische spreiding) en competenties bij de (ontwikkeling van) de vereniging, zijn leden, het bureau en de (nieuwe rol van de) Raad van Toezicht.

Sinds de Algemene Vergadering van Leden van juni 2019 en januari 2020 is het bestuur compleet, leren we elkaar kennen en onze rol ten opzichte van elkaar nemen (conform de statuten en de Governance Code Cultuur).

We hebben er alle vertrouwen in dat we samen kunnen werken aan behoud van onze mooie leefomgeving en de toekomst van onze mooie vereniging!

Taken van de Raad van Toezicht van Erfgoedvereniging Heemschut

Nu het bestuur staat en zijn plek heeft gevonden, met elkaar en binnen onze vereniging, werd het tijd de reguliere taken van de Raad van Toezicht uit te rollen (zie o.a. Reglement Raad van Toezicht).

Reguliere taken van de Raad van Toezicht:

Toezicht houden op bestuur. Wat voornamelijk betekent: beoordelen van de beleidsmatige en financiële verantwoording en adviseren op de plannen (missie, visie, strategie, beleidsplan, begroting en jaarverslag).

Daarnaast draagt de Raad van Toezicht het bestuur voor ter benoeming in de Algemene Vergadering van Leden (waarbij de RvT elke vier jaar het functioneren grondig beoordeelt, bevindingen in jaarverslag deelt en dan besluit neemt op eventueel herbenoemen) en benoemt de Raad van Toezicht de externe accountant (de accountant is namelijk onderdeel van 'toezicht').

En natuurlijk brengt de Raad van Toezicht gevraagd en ongevraagd advies uit aan de Algemene Vergadering van Leden en het bestuur.

Specifiek in uitvoeringsjaar 2020

Voor 2020 hebben we de volgende specifieke aandachtspunten opgepakt:

- Contacten aanhalen met de commissies in de breedte: in onze contacten met de commissies staan we open en ontvangen we suggesties voor verbetering en versterking. Ook geven we duiding van door de Raad van Toezicht goedgekeurde / ingestemde bestuursbesluiten.
- De samenwerking onderzoeken tussen de Raad van Toezicht, sinds september 2018 voor het eerst actief als toezichthoudend orgaan van de vereniging, en de, in de Algemene Ledenvergadering van 29 mei 2015 in het leven geroepen, Rekencommissie.
- Meelezen en reageren op het beleidsplan 2020 – 2023.

Werkzaamheden in uitvoeringsjaar 2020

Kijkend naar onze reguliere taken als Raad van Toezicht, en de onszelf opgelegde aandachtspunten voor uitvoeringsjaar 2020, hierbij een beknopt overzicht van onze werkzaamheden in 2020 tot nu toe:

Periode januari – maart 2020

- Nieuwjaarsreceptie met extra ingelaste Algemene Ledenvergadering 17 januari 2020: op de vergadering is het concept Beleidsplan 2020 – 2023 besproken. Dit heeft geleid tot een memo met een samenvatting van onze reactie aan het bestuur (zie referentie 4).
- 6 maart 2020: de laatste fysieke vergadering van de Raad van Toezicht in de eerste helft van 2020, wegens de beperkingen van de Corona-maatregelen zijn de fysieke reguliere vergaderingen tot nader order uitgesteld. Tijdens deze vergadering is de lijn van werkzaamheden van de Raad van Toezicht voor uitvoeringsjaar 2020 en verder besproken en vastgesteld. En is de memo in reactie op het Beleidsplan 2020 – 2023 definitief gemaakt. Deze memo is verzonden aan het bestuur en, waar ons advies is overgenomen, verwerkt in de definitieve versie van het beleidsplan.

Periode maart – juni 2020, tijdens de 'Corona-maatregelen':

Kenmerken van deze periode:

- Geen fysieke vergaderingen mogelijk
- Ingestemd met voorstel tot uitstel van de Algemene Vergadering van Leden
- Geen bezoeken aan commissies mogelijk
- Op 29 april jl. heeft een delegatie van de Raad van Toezicht een gesprek gevoerd met de Rekencommissie over rollen, verantwoordelijkheden en nadere samenwerking.

- Tijdens de digitale vergadering met het Bestuur, de Rekencommissie en eveneens een delegatie van de Raad van Toezicht op 8 mei 2020 zijn onder andere het Jaarverslag 2019 en de Jaarrekening 2019 besproken. We hebben in dit overleg onder andere het bestuur verzocht om een nadere toelichting op jaarrekening. Daarnaast is gesproken over (de gevolgen van) het uitstellen van de Algemene Vergadering van Leden.

Zomerperiode 2020

- Richting de zomervakantie is nog frequent telefonisch contact geweest met zowel het Bestuur als de Rekencommissie. Deze informele overlegmomenten betroffen voornamelijk de volgende onderwerpen:
 - o voorbereiding Algemene Vergadering van Leden op 30 oktober 2020, inclusief evaluatie Raad van Toezicht (waartoe het concept van deze memo de eerste aanzet was);
 - o nadere samenwerking tussen de diverse bestuurlijke organen van de vereniging: Bestuur, Raad van Toezicht en Rekencommissie, ook in relatie tot (eventuele wijzigingen van) het Hulpfonds.

Najaar 2020

Hoewel we momenteel in de 'tweede golf Covid-19' zitten, zijn de najaarsvergaderingen toch conform vergader-schema gepland:

- Zo heeft de Raad van Toezicht op 4 september regulier vergaderd (deels fysiek en deels online) en is er voorafgaand een overleg gevoerd tussen (wegens beperkte ruimte) de delegatie van de Raad van Toezicht en het Bestuur. Aan de orde kwamen de governance van de vereniging en de voorbereiding van de algemene ledenvergadering op 30 oktober 2020.

Overige data in 2020:

- Overleg tussen de Rekencommissie en een delegatie van de Raad van Toezicht op 8 oktober 2020.
- Een digitale ronde in de Raad van Toezicht onderling op 9 oktober 2020, ter voorbereiding op de AVL en ter vaststelling van deze memo over de werkzaamheden van de Raad van Toezicht.
- AVL 30 oktober 2020
- een nog te plannen vergadering van de Raad van Toezicht eind november (ten behoeve van bespreken en beoordelen van plus adviseren op jaarbegroting en activiteitenplan 2021)

Hebben we naar behoren kunnen werken aan onze aandachtspunten dit uitvoeringsjaar?

Hoewel we helaas de ronde langs de commissies nog niet hebben kunnen opstarten, zolang we niet weten of de beperkingen vanuit de Corona-maatregelen niet worden verruimd, hebben we ons wel kunnen focussen op onze reguliere taken ('*beleidsmatig en financieel kundig kritisch toezicht houden op onze mooie vereniging*') en het andere aandachtspunt dat we onszelf hebben opgelegd voor dit uitvoeringsjaar: *onzelf als Raad van Toezicht, maar ook de verhouding tot Bestuur en Rekencommissie, goed vormgeven.*

Samenwerking met andere (bestuurlijke) gremia in onze Erfgoedvereniging

Met het bestuur, de Rekencommissie en onze directeur (plus ons totale bureau in het Korenmetershuisje) zijn, zoals hierboven ook beschreven, frequent gesprekken gevoerd over hoe we de samenwerking zien.

Eén van de besproken punten met bestuur, Rekencommissie en de directeur is de rolverdeling tussen de twee toezichthoudende organen. De Raad van Toezicht heeft een toezichthoudende verantwoordelijkheid t.a.v. alle aspecten van het bestuurlijk en verenigings-functioneren; uiteraard ook financieel. De Rekencommissie kijkt specifiek naar de doelmatigheid van de geldstromen in onze vereniging. Dit kan tot onduidelijkheden leiden aangezien beide toezichthoudende organen zich over het financieel toezicht ontfermen. Om dit te voorkomen, zoeken we elkaar steeds vaker op om onze gezamenlijke bevindingen te delen.

De Raad van Toezicht van Erfgoedvereniging Heemschut in 2021 en verder

De Raad van Toezicht bestaat uit deskundige, onbezoldigde, leden vanuit de provinciale commissies en ingestelde permanente thematische werkgroepen (voor nu alleen de Werkgroep Monumentale Kunst). Allemaal professionals die, vanuit hun eigen deskundigheid, onafhankelijk een inbreng leveren aan het toezicht houden op onze vereniging.

Het is aan de Raad van Toezicht coöperatief te vergaderen, toezicht te houden (zonder bestuur voor de voeten te lopen), maar ook zichzelf periodiek te evalueren en hierbij te kijken naar de verhouding tot de andere gremia en haar eigen functioneren (o.a. deskundigheid en onafhankelijkheid).

Waar behoefte is aan verdieping of verbreding van kennis bestaat de mogelijkheid aanvullende leden voor te dragen en/of gedelegeerde taken neer te leggen bij een speciaal ingerichte commissie of werkgroep. En wanneer extra deskundigheid nodig is, kunnen dergelijke werkgroepen worden uitgebreid met niet-RvT-leden.

In de overleggen tussen de Rekencommissie en de Raad van Toezicht afgelopen jaar is gesproken over de mogelijkheid van het inrichten van een financiële (audit)commissie binnen de Raad van Toezicht. Een voordeel hiervan is een vereenvoudigd toezichtkader binnen de vereniging.

De Raad van Toezicht is zich ervan bewust dat een dergelijke financiële (audit)commissie een zware rol krijgt. Zeker als de taken van de Raad van Toezicht zouden worden uitgebreid met het werkgebied van het Hulpfonds (zonder vooruit te lopen op de besluitvorming over de toekomst van (stichting) Hulpfonds). Wij kunnen ons voorstellen dat de deskundigheid van de Raad van Toezicht voor deze commissie uitgebreid moet worden om ook het beheer van het vermogen de gewenste aandacht en toezicht te bieden. Zo wordt de Raad van Toezicht in staat gesteld deskundig en onafhankelijk haar taken uit te oefenen.

Deze commissie zal zoveel overlap hebben met de werkzaamheden van de Rekencommissie dat gezamenlijke gesprekken zijn gestart om te onderzoeken of zij zélf deel kunnen uitmaken van deze commissie, naast een of twee deskundige leden uit de Raad van Toezicht. En eventueel kan de commissie daarnaast nog worden aangevuld met een te werven lid of leden (uit de vereniging) als blijkt dat de profielschetsen voor deze commissie, ten behoeve van het goed uit kunnen voeren van hun specifieke taak binnen de Raad van Toezicht, daarom vraagt.

Wij willen voorstellen in 2021 deze financiële (audit-/toetsings-)commissie nader uit te werken, samen te stellen en in te richten.

Tot slot

Wat deze 'Corona'-periode ons heeft geleerd is dat digitaal vergaderen in grote groepen helaas niet wenselijk is. Je kan iedereen te weinig aan bod laten komen en de 'emoties' zijn te weinig zichtbaar, waardoor niet adequaat en menselijk zaken kunnen worden uitgesproken en besloten.

Daarnaast signaleren wij dat in kleinere delegaties vergaderen betekent dat je de achterban kwijtraakt. De rest van de leden, met net zoveel (inhoudelijke) inbreng (zo niet meer), raken het overzicht kwijt en maken niet meer voldoende onderdeel uit van het toezichthoudend proces binnen onze mooie vereniging.

“Alleen ga je wellicht sneller, maar samen kom je verder.”

Om te voorkomen dat we draagvlak verliezen en niet voldoende breed besproken besluiten nemen, gaan we voor komende periode op zoek naar een wijze om elkaar toch net wat meer 'vast te houden': één van de manieren is deze memo, waarin we als Raad van Toezicht u op de hoogte houden van onze werkzaamheden en onze visie op ons toekomstig functioneren. Laten we hopen dat in 2021 onze wereld weer 'normaal' is en we weer gewoon live met elkaar in contact kunnen komen om elkaar letterlijk vast te kunnen houden!